

Vergaderjaar 2016–2017

33 997

Vliegcramp MH17

Nr. 99

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 juli 2017

Hierbij informeer ik uw Kamer over de stand van zaken archief en index MH17, conform de toezegging in de Kamerbrief van 21 december 2016 (Kamerstuk 33 997, nr. 89).

Aanleiding

In het debat van 1 maart 2016 is de motie van het lid Omtzigt (Kamerstuk 33 997, nr. 73) aangenomen, waarbij het kabinet is verzocht om informatie, ongeacht de vorm, rond het neerhalen van vlucht MH17 voor later beschikbaar te houden door al het materiaal te inventariseren en goed en duurzaam te bewaren en beheren. In de motie wordt de algemene rijksarchivaris de opdracht gegeven om een apart archief op te zetten, alsmede een index voor al het M17-materiaal.

Om aan het verzoek van uw Kamer tegemoet te komen, zijn door de betrokken organisaties de nodige maatregelen genomen. Overigens is de overheid reeds gehouden relevante informatie te archiveren. De motie-Omtzigt heeft derhalve met name geleid tot de coördinatie van deze activiteiten en een projectmatige uitvoering hiervan binnen de centrale overheid.

Voor de coördinatie van het veiligstellen van de informatie is in opdracht van het overleg van secretarissen-generaal (SGO) in oktober 2016 het project «Blijvend in ons geheugen: nationale crisis MH17» gestart. Uw Kamer is op 21 december 2016 geïnformeerd over het project (Kamerstuk 33 997, nr.89). In deze brief is uiteengezet wat het doel, de aanpak, de rollen en de kaders zijn.

Met in achtneming van de Archiefwet blijven de rollen en verantwoordelijkheden onverkort van kracht. Dit betekent dat de departementen en onderliggende archiefvormers een eigen archief hebben en verantwoordelijk zijn voor het in goede, geordende en toegankelijke staat houden van deze informatie onder hun eigen zorgplicht. De Nationaal Coördinator

Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) heeft de opdracht gekregen om het traject Rijks-breed te coördineren. De algemene rijksarchivaris treedt op als adviseur van het project.

Voortgang project «Blijvend in ons geheugen: nationale crisis MH17»

Bij de start van het project is in kaart gebracht welke organisaties betrokken zijn bij de nationale crisis MH17 en derhalve binnen de scope van het project vallen¹. Gedurende de looptijd van het project is daar nog een aantal organisaties bij gekomen. Er is afgesproken dat deze zes organisaties in de tweede tranche² van het project aansluiten. De betrokken organisaties zijn reeds benaderd en zullen na de zomer de inventarisatie opleveren. Op deze wijze richt het project zich er op om alle relevante informatie binnen de centrale overheid te bewaren.

Behaalde resultaten van het project tot nu toe

In januari 2017 is fase 1 van het project, het identificeren en afbakenen van de informatie, van start gegaan. Het resultaat is per organisatie een afbakening van de rollen, werkprocessen en betrokken actoren bij het dossier MH17. Deze afbakening is o.a. bedoeld om inzicht te genereren in de daaronder resulterende informatie. De fase van het identificeren van de informatie is conform het projectplan opgeleverd aan de opdrachtgever, te weten het SGO, waarbij de secretaris-generaal van het Ministerie van Veiligheid en Justitie als coördinerend portefeuillehouder optreedt.

Binnen fase 2 wordt een inventarisatie van de informatie opgesteld, die onder het zorgdragerschap van de betrokken organisaties valt. Afgesproken is dat er per betrokken organisatie een overzicht beschikbaar komt, waaruit te herleiden is welke informatie aanwezig is en veiliggesteld wordt. Dit komt overeen met de bij motie verzochte index.

Het project acht het van belang dat de betrokken organisaties een compleet overzicht hebben van de informatie die zij hebben. Binnen de scope van het overzicht valt alle relevante overheidsinformatie rond het neerhalen van vlucht MH17, zoals bijvoorbeeld e-mails, registraties, logboeken, memo's, etc. Deze informatie dient voor overbrenging bewaard te worden in archieven van de betrokken organisaties. De archieven, die de informatie over het neerhalen van vlucht MH17 bevatten, zullen in principe met inachtneming van de wettelijke overbrengingstermijn overgebracht worden naar het Nationaal Archief en daar blijvend bewaard worden. Dit is de reguliere procedure, conform de Archiefwet. Het Nationaal Archief beschikt al wel bij afronding van het project over het overzicht van de beschikbare informatie.

¹ Betrokken organisaties bij de eerste tranche: 1) Ministerie van Algemene Zaken 2) Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 3) Ministerie van Buitenlandse Zaken 4) Ministerie van Defensie 5) Ministerie van Financiën, inclusief de Belastingdienst 6) Ministerie van Infrastructuur en Milieu, inclusief de Inspectie Leefomgeving en Transport 7) Ministerie van Veiligheid en Justitie, inclusief NCTV en WODC 8) Nationale Politie 9) NFI 10) OVV 11) Openbaar Ministerie 12) Ministerie van VWS 13) Raad voor de Rechtspraak 14) Raad voor rechtsbijstand 15) Tweede Kamer

² Betrokken organisaties bij de tweede tranche: 1) Ministerie van Economische Zaken 2) Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 3) Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 4) Luchtverkeersleiding Nederland 5) RIVM 6) RWS

Het is goed om te benadrukken dat het gaat om overzichten per organisatie³. Op basis van de eigen ordening en systematiek van de respectieve organisaties is het overzicht opgesteld. Dit past binnen de kaders van de Archiefwet, waar iedere zorgdrager belast is met de zorg voor de eigen archiefbescheiden. Naast de toegang per organisatie is daaraan toegevoegd een overkoepelende indeling in proceslijnen die voor alle afzonderlijke overzichten geldt.

De betrokken organisaties hebben binnen het project «Blijvend in ons geheugen: nationale crisis MH17» de nodige inspanningen geleverd om de overzichten op te stellen. Het zijn inspanningen die binnen de gestelde wet- en regelgeving vallen en normaliter passen bij het moment van overbrenging naar een archiefbewaarplaats zichtbaar worden in de vorm van een inventaris. Met het project is deze inspanning dus feitelijk naar voren gehaald.

De overzichten van de betrokken organisaties geven de uitkomst weer van de inventarisatie tot 1 mei 2017⁴. Het zijn dynamische overzichten op het niveau van dossierbeschrijving en/of deelcollectie. Men krijgt op deze wijze inzicht in de betrokkenheid van de organisatie, contextinformatie (werkprocessen) en de aanwezige informatie, met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving.

Met het publiceren van de inventarisatie is voldaan aan het verzoek van uw Kamer. De overzichten, voorheen de indices genoemd, van de betrokken organisaties worden op 7 juli 2017 beschikbaar gesteld via de website van het Nationaal Archief. De komende tijd wordt er door de betrokken partijen gewerkt aan het updaten, verrijken en verfijnen van het overzicht.

Vervolg Project «Blijvend in ons geheugen: nationale crisis MH17»

In het tweede half jaar van 2017 (en waar nodig, ook daarna) zullen de organisaties de inspanningen blijven leveren om de informatie duurzaam veilig te stellen en de daarbij eventuele benodigde maatregelen vorm te geven. De betrokken organisaties zullen in de vervolgfase aandacht besteden aan de duurzame toegankelijkheid van de informatie (fase 3) en samen met het Nationaal Archief afspraken maken over het actualiseren en verdiepen van de overzichten (fase 4).

Voor het kerstreces van 2017 zal uw Kamer geïnformeerd worden over de eindfase van het project.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
S.A. Blok

³ Het overzicht per archiefvormer blijft de verantwoordelijkheid van de desbetreffende organisatie, net zoals de informatie waar naar verwezen wordt. Het opvragen van informatie blijft conform de Wet openbaar bestuur of de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 en valt niet onder het regime van de Archiefwet.

⁴ De Onderzoeksraad voor Veiligheid is onafhankelijk en draagt zelfstandig zorg voor zijn archief, conform de vereisten uit de Archiefwet. Uit oogpunt van bescherming van de onderzoeksinformatie die bij de Onderzoeksraad berust, heeft de wetgever daarbij bijzondere voorzieningen getroffen in de Rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid. De Raad laat weten dat de archivering van het onderzoek naar de ramp met MH17 uiterlijk 1 oktober 2017 is afgerond.